Załącznik nr 1.5 do Zarządzenia Rektora UR nr 7/2023

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024/2025– 2025/2026
(skrajne daty)
Rok akademicki 2024/2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Historia i teoria kształtowania przestrzeni
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Technologiczno-Przyrodniczy
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk Rolniczych Ochrony i Kształtowania Środowiska
Kierunek studiów	Architektura krajobrazu
Poziom studiów	drugi stopień
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok I, semestr 1
Rodzaj przedmiotu	podstawowy
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr Michał Rut
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Michał Rut

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1.Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
1	30								2

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej
☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

ZALICZENIE Z OCENĄ

2.WYMAGANIA WSTĘPNE

historia sztuki, historia ogrodów, ogólna wiedza humanistyczna

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z historią i teorią budowy miast i założeń ogrodowych.
C2	Przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej zagadnień złożoności i ciągłości procesów związanych z kształtowaniem przestrzeni.
C3	Zapoznanie studentów z uwarunkowaniami wpływającymi na kształt przestrzenny historycznych założeń urbanistycznych i ogrodowych.
C4	Zapoznanie studentów z ważniejszymi realizacjami urbanistycznymi i ogrodowymi.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych [1]
EK_01	charakteryzuje czynniki wpływające na kształtowanie historycznych układów przestrzennych	K_W02
EK_02	rozpoznaje strukturę funkcjonalną i kompozycyjną układów przestrzennych poszczególnych epok historycznych	K_W02
EK_03	identyfikuje właściwości, elementy składowe i walory jednostek krajobrazu kulturowego	K_W02
EK_04	analizuje charakterystyczne cechy układów przestrzennych miast i ogrodów z różnych okresów historycznych	K_U01
EK_05	ocenia walory historycznych założeń urbanistycznych i ogrodowych	K_U01
EK_06	jest wrażliwy na walory historyczne, artystyczne i estetyczne zabytkowych założeń miejskich i ogrodowych	K_K01

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Wprowadzenie do przedmiotu. Zapoznanie studentów z treściami programowymi wykładów, wymaganiami i sposobem zaliczenia przedmiotu. Literatura przedmiotu.
Urbanistyka w starożytności na przykładzie najstarszych cywilizacji w basenie Morza Śródziemnego : struktura Polis, hellenistyczne królestwo imperialne, etruska zabudowa w pomerium, monumentalna urbanistyka rzymska-Castrum Romanum. Gaje oliwne i wiszące ogrody Semiramidy.
Urbanistyka wczesnego średniowiecza w Europie do poł. XIII wieku –romanizm. Adaptacja obiektów antycznych. Najstarsze relikty miast. Osady wiejskie.
Kształtowanie się zabudowy wczesnośredniowiecznej w Polsce - uwarunkowania geograficzne, gospodarcze, polityczne i społeczno – kulturowe w procesach kształtowania kompozycji przestrzennych. Gród księcia i osada przygrodzka.
Urbanistyka dojrzałego średniowiecza w Europie – typy założeń ulicowych (rusztowe,

[1] W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

pasmowe, krzyżowe)i rynkowych (szachownicowe, prostokątne).
Kształtowanie polskich miast w gotyku - spontaniczność i planowość w kształtowaniu układów urbanistycznych w Polsce. Panorama polskich miast i wsi.
Charakterystyka urbanistyki renesansu w Europie. Plany teoretyczne – ortogonalny, radialno-koncentryczny, miasto sprzężone z twierdzą. Ogrody renesansowe.
Urbanistyka renesansowa w Polsce. Ośrodki miejsko-rezydencjonalne – układy sprzężone: miasto, rezydencja, fortyfikacje. Miejskie układy złożone. Najstarsze założenia ogrodowe doby renesansu. Tarasowe ogrody królowej Bony.
Urbanistyka epoki baroku -szkoła: włoska, francuska i ich wpływy. Ogród francuski – przykłady założeń europejskiej sztuki ogrodowej. Cechy charakterystyczne ogrodów–rozwój małej architektury ogrodowej.
Urbanistyka barokowa w Polsce – układy kompozycyjne: sprzężone, zespolone, luźne. Miasto-rezydencja-ogród. Barokowe założenia ogrodowe w Polsce.
Europejskie realizacje miejskie i ogrodowe z końca XVIII wieku. Przebudowy i rozbudowy o konstrukcji przestrzennej: promienistej i wieloosiowej. Sentymentalne założenia ogrodowe. Zwierzyniec.
Europejska rewolucja przemysłowa miasto liniowe i transport publiczny. Urbanistyka pierwszych osad i miast przemysłowych w Polsce. Rozwój kolei żelaznych i budowa stacji kolejowych – wzbogacenie krajobrazu miejskiego i ruralistycznego.
Koncepcje urbanistyczne przełomu wieków XIX i XX. Miasto modernistyczne – wytyczne CIAM. Koncepcja miasta-ogrodu Ebenezera Howarda („Garden Cities").
Parki narodowe i krajobrazowe. Muzea typu skansenowego w Polsce – zachowanie tradycyjnego budownictwa wiejskiego. Krajobraz zielony a krajobraz urbanizowany. Typy krajobrazów a powojenna przemiana panoramy polskiej wsi.
Dyskusja – urbanistyka i ruralistyka w rozwoju przez ostatnie 1000 lat. Mała architektura we wnętrzach krajobrazu. Zaliczenie z oceną – Kolokwium.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykłady prowadzone z prezentacją multimedialną, dyskusja.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_ 01	kolokwium	wykład
EK_ 02	kolokwium	wykład
EK_ 03	kolokwium	wykład
EK_ 04	kolokwium	wykład
EK_ 05	kolokwium	wykład
EK_ 06	kolokwium zaliczeniowe	wykład

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład: zaliczenie z oceną - kolokwium zaliczeniowe WARUNKIEM ZALICZENIA PRZEDMIOTU JEST OSIĄGNIĘCIE WSZYSTKICH ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ. O OCENIE POZYTYWNEJ Z PRZEDMIOTU DECYDUJE LICZBA

UZYSKANYCH PUNKTÓW (>50% MAKSYMALNEJ LICZBY PUNKTÓW): DST 51-60%, DST PLUS 61-70%, DB 71-80%, DB PLUS 81-90%, BDB 91-100%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	20
SUMA GODZIN	52
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Słowniki leksykony:

1. *Mały słownik kultury antycznej. Grecja. Rzym*, red. Winniczuk Lidia, Wydawnictwo Wiedza Powszechna, Warszawa 1976.
2. *Mały słownik kultury dawnych Słowian*, red. Leciejewicz Lech, Wydawnictwo Wiedza Powszechna, Warszawa 1990.
3. Dulewicz Andrzej, *Słownik sztuki francuskiej, W*ydawnictwo Wiedza Powszechna, Warszawa 1986.
4. Libicki Piotr, *Dwory i Pałace wiejskie w Małopolsce i na Podkarpaciu*, Wydawnictwo Rebis, Poznań 2012

Opracowania zwarte:

1. Bohm A*.: Planowanie przestrzenne dla architektów krajobrazu. O czynniku kompozycji. Podręcznik dla studentów wyższych szkół technicznych*. Wydawnictwo Politechnika Krakowska. Kraków 2006.
2. Bogdanowski Janusz, *Kompozycja i planowanie w architekturze krajobrazu*, Wydawnictwo Ossolineum 1976.

3. Kotwica Janusz, *Konstrukcje drewniane w budownictwie tradycyjnym*, Wydawnictwo Arkady, Warszawa 2011.
4. Kuśnierz-Krupa Dominika, *Skawina w średniowieczu. Zagadnienia urbanistyczno-architektoniczne,* Wydawnictwo PK, Kraków 2012.
5. Kuśnierz Krupa Dominika, *Jaśliska w średniowieczu na tle miast powiatu bieckiego*, Wydawnictwo PK, Kraków 2012.
6. Majdecki Longin, *Historia ogrodów.* Wyd. PWN. t.1., 2. Warszawa 2008.
7. Majdecki Longin, *Ochrona i konserwacja zabytkowych założeń ogrodowych,* Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1993.
8. Niedźwiadek Rafał (red.), *Krakowskie Przedmieście w 450-lecie Unii Lubelskiej,* Lublin 2019.
9. Motak Maciej, *Historia rozwoju urbanistycznego w zarysie*, Wydawnictwo PK, Kraków 2012
10. Patoczka Piotr, *Mała architektura we wnętrzach krajobrazu, Instytut Architektury Krajobrazu*, Politechnika Krakowska, Kraków 2012,
11. Wróbel T*., Zarys historii budowy miasta*. Wyd. Ossolineum. Warszawa 1971.
12. Tołwiński Tadeusz., *Urbanistyka T.1, Budowa miast w przeszłości*, Wydawnictwo ZU PW, Warszawa 1947.
13. Tołwiński Tadeusz, *Urbanistyka T.2, Budowa miasta współczesnego*, Wydawnictwo ZU PW, Warszawa 1948.

Literatura uzupełniająca:
Literatura uzupełniające będzie podawana przy każdym z wykładów.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej